

Opvang vinden kinderspel met lokaal loket kinderopvang

Vanaf april 2019 stelt Kind en Gezin subsidies ter beschikking voor een lokaal loket kinderopvang in elke Vlaamse gemeente. Het loket is een neutraal informatie- en ondersteuningspunt voor ouders die op zoek zijn naar opvang. Tegelijk is het een netwerk van al wie met kinderopvang in de gemeente bezig is. Een op de vijf gemeenten heeft al een lokaal loket, zoals Sint-Truiden, Kortrijk en Hasselt.

Een lokaal bestuur dat een lokaal loket kinderopvang organiseert, heeft een krachtig instrument in handen om de kinderopvang toegankelijk te maken. Zo is het loket in Hasselt een aanspreekpunt voor (toekomstige) ouders en in het bijzonder voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen die de weg naar de kinderopvang moeilijk of niet vinden. Voor Wendy Souvereyns van het lokaal loket kinderopvang is dat een echte stap vooruit: 'Dit is hét aanspreekpunt. We merken dat we meer kwetsbare gezinnen kunnen bereiken.' Ook diensthoofd buitenschoolse opvang in Sint-Truiden Margit Hendricx ziet grote voordelen voor de ouders: 'Ze hebben één loket waar ze terecht kunnen met om het even welke opvangvraag voor kinderen tot twaalf jaar. Voor kwetsbare gezinnen is kinderopvang bovendien een hefboom voor een opleiding of deelname aan de arbeidsmarkt.' Als beleidsmedewerker kinderopvang in Kortrijk vindt Katrien Verlinden het ook belangrijk kwetsbare gezinnen te bereiken: 'Dat lukt nu, vooral dankzij de functie van de brugfiguur.'

Door samenwerken en netwerken bouwt het loket een grondige kennis van het plaatselijke opvoedingslandschap op. 'Het is een goede bron van informatie voor zowel toeleiders als bestuur als (toekomstige) ouders. Ons bestuur kan, samen met het lokaal overleg kinderopvang, veel beter inspelen op de behoeften van ouders en organisatoren kinderopvang. Bovendien kunnen we beter advies geven bij subsidieoproepen van Kind en Gezin, want we houden steeds de vinger aan

bestuur beter kan adviseren: 'Je weet wat er in de gemeente nodig is. We registreren de kinderopvang, maar we baten ook initiatieven uit, die combinatie biedt veel voordelen. Zo kunnen we voor kinderen die geen plaats meer vinden in de vakantieperiode, mee zoeken naar een ander initiatief via het Kindinfopunt. Van daaruit hebben we zicht op de verschillende initiatieven, van sport- tot legokamp. Het lokaal loket zorgt voor een mooie, vruchtbare samenwerking met andere en nieuwe

Wendy Souvereyns:

'Het lokaal loket kinderopvang is een goede bron van informatie voor zowel toeleiders als bestuur als ouders. Bovendien kunnen we beter advies geven bij subsidieoproepen van Kind en Gezin, want we houden steeds de vinger aan de pols.'

de pols,' zegt de Hasseltse Wendy Souvereyns. Ook Margit Hendricx heeft het gevoel dat ze dankzij het loket het

partners. Er ontstaat een lokaal web van initiatieven die de gezinnen ten goede komen.'

Van start

In Kortrijk bestaat er al lang een voorloper van het loket, omdat het lokaal overleg kinderopvang al in 2004 vaststelde dat de vraag naar kinderopvang groter was dan het aanbod. 'Maar daarnaast werden veel plaatsen niet goed benut. Voor een betere match investeerden de stad en het lokaal overleg kinderopvang in een online-meldpunt,' vertelt Katrien Verlinden. In 2006 ging dit meldpunt van start, tot en met 2015 volgde het PWA het op, maar toen het PWA hiermee stopte heeft de stad de 'kinderopvangvinder' uitgewerkt, een website die sinds 2017 een overzicht biedt van alle opvang voor baby's en peuters in Kortrijk. In Sint-Truiden werd in 2012 het Kindinfopunt opgericht. Vanuit de buitenschoolse kinderopvang kregen twee kinderbegeleiders enkele uren toegewezen om alle opvanginitiatieven te bundelen. 'Ze hebben toen alle initiatieven ook bezocht en in kaart gebracht,' weet Margit Hendricx. Het lokaal loket kinderopvang Hasselt is ontstaan naar aanleiding van het nieuwe decreet in 2014. 'Hasselt zat toen ook in de proeftuin van de kinderopvangzoeker van Kind en Gezin. Het samenwerkingsverband Kinderopvang Hasselt, een overlegplatform tussen de verschillende opvangvormen die actief zijn in het Hasseltse, volgde alles goed op,' zegt Wendy Souvereys die een algemene bezorgdheid vaststelde, omdat het voor ouders zo moeilijk was om gepaste opvang te vinden. Daarom werkt het lokaal loket kinderopvang Hasselt met folders en flyers waarin een overzicht van zijn aanbod staat. 'Bij het ondersteunen van ouders hebben we bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. Als ouders weinig Nederlands kennen, neemt het loket zelf contact op met de mogelijke voorzieningen om de vraag van het gezin voor te leggen. Daarna overlegt het weer met de toeleider of ouder.' Ook in Sint-Truiden krijgen de ouders informatie via folders, maar ook op evenementen zoals de babybeurs of een geboortefeest. Uiteraard zijn er de toeleiders en de opvanginitiatieven. 'Ze kunnen contact opnemen via mail of telefoon of een afspraak maken bij

het lokaal loket, dat in hetzelfde gebouw zit als het Huis van het Kind. Er is nauwe samenwerking met de diensten die kwetsbare gezinnen naar het loket verwijzen. Indien nodig bieden de medewerkers deze gezinnen extra ondersteuning,' zegt Margit Hendricx. In Kortrijk vinden mensen via de website 'kinderopvangvinder' informatie

aantal onbeantwoorde vragen en allerlei vragen naar specifieke opvanginitiatieven (inclusieve kinderopvang, dringende kinderopvang, kinderopvang met flexibele openingstijden, vragen van gezinnen die tot de voorrangsgroepen behoren en vragen van kwetsbare gezinnen) registreren. Een hele boterham. In Sint-Truiden komen

Margit Hendricx :

'Het lokaal loket kinderopvang zorgt voor mooie, vruchtbare samenwerking met andere en nieuwe partners. Er ontstaat een lokaal web van initiatieven die de gezinnen ten goede komen.'

over alle beschikbare kinderopvang, compleet met een overzicht van de vrije plaatsen. In het sociaal huis is er ook een fysiek loket waar ouders elke dag telefonisch en fysiek terecht kunnen. Voor Katrien Verlinden betekent vooral de brugfiguur kinderopvang veel: 'Zij ondersteunt de ouders die de weg naar de website of het loket niet vinden.'

Registratieopdracht

In het nieuwe subsidiebesluit krijgt het lokaal loket kinderopvang uitdrukkelijk een registratieopdracht. Het moet het totale aantal unieke vragen, het

jaarlijks 130 vragen binnen waarvan ongeveer tien procent onbeantwoord blijft. Opvangvragen worden gesteld via mail, telefoon of ter plaatse aan het lokaal loket en genoteerd op een aanvraagformulier. De gegevens worden verwerkt in een Excel-bestand. Zo krijgen de opvanginitiatieven zicht op de vragen. Bij een match wordt het gezin door het loket op de hoogte gebracht.

Ook Hasselt werkt met een uitgebreid Excel-bestand. 'Zo registreerden we in 2017 331 vragen bij het lokaal loket kinderopvang en hiervan konden we er 212 (64%) oplossen. Ook noteren we

Informatiesessie

Al sinds het decreet van 20 april 2012 houdende kinderopvang van baby's en peuters is er een decretaal kader voor de oprichting van lokale loketten kinderopvang. Met de principiële goedkeuring van het Besluit van de Vlaamse Regering houdende de toekenning van een subsidie aan het lokaal loket kinderopvang op 20 juli 2018, kunnen deze lokale loketten nu ook een subsidie krijgen. Een lokaal loket kinderopvang vormgeven is maatwerk. Volgens de VVSG is dit een typische opdracht voor een lokaal bestuur. Daarom organiseert VVSG-Steunpunt Kinderopvang, in samenwerking met Kind en Gezin, een boeiende informatiesessie over het lokaal loket kinderopvang en de subsidieaanvraag in elke Vlaamse provincie. Tijdens deze sessies gaan we dieper in op het lokaal loket kinderopvang en de subsidieaanvraag en is er ruimte voor uitwisseling.

www.vvsg.be/agenda voor de informatiesessies

www.steunpuntkinderopvang.be voor het dossier 'lokaal loket kinderopvang' en de inspirerende praktijken in onze praktijkbank.

telkens of het om een reguliere vraag gaat, een vraag naar dringende opvang of een vraag naar flexibele opvang. We presenteren kwartaalcijfers op het overlegplatform van de verschillende kinderopvanginitiatieven in Hasselt, waar ook iemand van de stad Hasselt aanwezig is. We maken ook een jaarrapport op dat we op datzelfde overlegplatform presenteren, net als op het lokaal overleg kinderopvang. Zo komen we tegemoet aan de vierde opdracht: informatie bundelen en rapporteren,' zegt Wendy Souvereyns. In Kortrijk worden niet alle vragen geregistreerd. 'De vragen die via de website of via het sociaal huis (telefonisch of fysiek) worden gesteld, houden we niet bij,' zegt Katrien Verlinden. 'De brugfiguur kinderopvang beschikt wel over unieke en uitgezuiverde opvangvragen. In 2017 had zij contact met 112 unieke opvangzoekers, die opvang zochten voor in totaal 122 kinderen. Van deze 112 vragen konden we aan 58 een plaats toewijzen, 54 vragen kregen dus geen passende oplossing.'

Stevig netwerk

In Hasselt werkt Wendy Souvereyns samen met verschillende toeleiders en vooral met het OCMW en het Agentschap Integratie en Inburgering. Verder is het lokaal loket kinderopvang ook een actieve partner van het Huis van het Kind en neemt het ook deel aan verschillende werkgroepen. 'In 2019 staat een perinatale informatiebeurs gepland, gericht op kwetsbare groepen.' Precies door de krachten te bundelen is het lokaal loket met een minimum aan middelen kunnen starten. Doordat het samenwerkt met het Huis van het Kind, heeft het een fysieke locatie zonder extra kosten. Bovendien heeft Hasselt door het loket te koppelen aan de functie van de gemandateerde voorziening geen extra werkmiddelen. Toen de taak van deze voorziening groter werd, heeft de stad Hasselt deze functie uitgebreid met een kwart personeelslid. Extra kosten zijn er wel voor het drukwerk

en de ontwikkeling en het beheer van de website.

In Sint-Truiden zitten veel van de partners al op dezelfde locatie. 'Dit maakt de samenwerking nog veel sterker. In maart 2019 verhuizen we bovendien naar een nieuw gebouw en komen er nog andere partners bij het Huis van het Kind, zoals het CKG en het CLB. Een netwerk ontwikkelen vraagt natuurlijk veel tijd, en veel uitwisseling tussen de partners. Omdat het loket is opgestart vanuit de buitenschoolse kinderopvang heeft deze een lokaal ter

Katrien Verlinden:

'Organisatoren van kinderopvang voelen niet altijd de behoefte hun vrije plaatsen up-to-date te houden in het systeem, want de vraag is groter dan het aanbod. Vrije plaatsen raken dus ook vanzelf wel ingevuld.'

beschikking gesteld. Verder hebben we ongeveer 10.000 euro per jaar aan werkingskosten. De twee kinderbegeleiders uit de buitenschoolse opvang werken elk negen en een half uur voor het lokaal loket, samen dus een half-tijdse functie,' zegt Margit Hendricx. In Kortrijk zijn de kosten te overzien, Katrien Verlinden volgt als beleidsmedewerker kinderopvang de website op. 'Deze website zelf kost ons ongeveer 3500 euro (zonder btw) aan jaarlijks onderhoud. Wat betreft personeel hebben we een half-tijdse brugfiguur in dienst. Het sociaal huis neemt het onthaal voor zijn rekening.'

Nieuwe vragen

Dankzij de goede werking van het Kindinfopunt merken ze in Sint-Truiden extra behoefte aan vakantieopvang in de buitenschoolse kinderopvang en ook aan flexibele opvang voor kinderen tussen drie en zeven jaar. Voor Margit Hendricx is het een uitdaging hierop een antwoord te bieden. In Kortrijk ligt

de grootste uitdaging erin de kinderopvangvoorzieningen te motiveren om hun vrije plaatsen up-to-date te houden in het systeem. 'Organisatoren van kinderopvang voelen niet altijd de behoefte dit te doen, want de vraag is groter dan het aanbod. Vrije plaatsen raken dus ook vanzelf wel ingevuld,' zegt Katrien Verlinden.

Voordat een gemeente start met een lokaal loket kinderopvang komt het erop aan zich goed voor te bereiden en de tijd te nemen om alle bestaande opvanginitiatieven te bezoeken en ze

tegelijk te informeren over het loket. Op deze manier kennen de medewerkers van het lokaal loket en de opvanginitiatieven elkaar en kunnen ze aan een formule werken waarbij iedereen zich goed voelt. Door van bij het prille begin alle organisatoren kinderopvang bij het loket en zijn werking te betrekken en rekening te houden met hun bezorgdheden en mogelijkheden, voorkom je veel discussies achteraf en bouw je op gedragenheid. Het lokale bestuur komt zo in contact met organisatoren waarmee dit vroeger niet gebeurde of niet mogelijk was. Blijven investeren in de samenwerking met zowel de verschillende organisatoren van kinderopvang als de verschillende sociale partners is van het grootste belang. Het vraagt heel veel energie, maar volgens Wendy Souvereyns, Katrien Verlinden en Margit Hendricx is het de moeite waard. ■

TINA SCHUDDINCK IS VVSG-STAFMEDEWERKER
INFRASTRUCTUUR KINDEROPVANG